

"A outra cara de África"

Do 31 de marzo
ao 28 de xuño de 2015

Verbum
Casa das Palabras

CONCELLO
DE VIGO

"A outra cara de África"

INTRODUCIÓN

A exposición "A outra cara de África" é o desexo de presentar o continente africano con todas as súas riquezas e valores. África árida e luxuriante, relixiosa e animista, vermella e verde, fermosa e sórdida, poboada e desértica.

Esta África chea de contrastes quere compartir uns tesouros históricos, culturais e humanos que son parte do patrimonio da humanidade.

África, a gran descoñecida, móstrase á cidadanía para ofrecer a diversidade e a riqueza das súas culturas e a súa autenticidade, a través do achegamento respectuoso á súa artesanía, relixión, arte, etc., para descubrir unha sociedade con múltiples contrastes, para coñecer mellor a realidade dun pobo, reducir as distancias e compartir a esencia dunha cultura.

BENVIDOS E BENVIDAS!

XEOGRAFÍA

Parece mentira que o continente africano tan descoñecido estea a tan só trece quilómetros do vello continente chamado Europa. Cunha superficie de 30.221.535 de quilómetros cadrados, África é tres veces Europa e sesenta veces España. Pegado ao ex río de Ouro dos españoles na parte do Sáhara occidental, moitos africanos non entenden por que o seu continente é tan descoñecido. Reflexionando un pouco algúns achácano á dificultade de acceder ás súas rexións afastadas do mar e á de atravesar o deserto do Sáhara.

Cunha poboación moi xoven, África supera os 1000.000.000 de habitantes, cunha densidade de 33 habitantes por quilómetro cadrado.

A vida en África está pendente da chuvia que desgraciadamente deixou de caer. O Ecuador divide o continente en dúas partes e fai que a calor case eternamente con el. Algunhas rexións sálvanse da temperatura alta, debido á altitude do seu terreo. En África atópase o deserto máis extenso do mundo: "O Sáhara": o río máis longo do mundo, o Nilo-kagera, co seus case 6675 quilómetros; montes de neves perpetuas como o Kilimanxaro e o Kenya.

África é un continente potencialmente moi rico, particularmente en minerais. Ten xacementos de ferro interminables, abondan os diamantes, o ouro, fosfatos, cromo, manganeso, cobalto e moitos más minerais. Na área agrícola, África sobresae na produción de cacao, de trigo, de cacahuetes, de sorgo, de café, etc.

HISTORIA

O nome de África pérdeuse como a súa historia nas orixes da humanidade pola sinxela razón de que sempre faltaron fontes e documentos escritos. Por esta razón non é doado escribir a súa historia. O nome de África é revelador neste senso. Cando Roma decapita a Cartago, esta foi unha terra sometida. Unha provincia foi nomeada África (do nome dos Afri, cuxa identidade é pouco coñecida), estaba ao norte da actual Tunisia. Despois da extensión do control romano sobre o Magreb, César creou unha África nova ao oeste da primeira África, chamada Vetus e as dúas provincias únironse para formar a que foi África do alto imperio, chamada Proconsularis para significar o seu tipo de administración, que cubriría aproximadamente Tunisia, unha pequena parte de Arxelia oriental e a Tripolitana.

O Islam herdou a palabra e o senso cunha noción máis aberta "IFRIQIYA", co mesmo núcleo. Libia designa o continente co Nilo como límite, e os antergos chamaron aos libios: "Conxunto de pobo Africano "branco", Exipto excluído. As persoas de cor escura eran etíopes incluíndo todos os demais, aos que peyorativamente chamaron: "NEGROS/AS". A conquista árabe-islámica transformou toda a zona cara o século VII, e deulle unha fisionomía histórica, que constituiría un fenómeno importante na historia do continente. A migración e a mestura dos pobos permitiron descubrir os restos humanoides mais antigos ata o de agora coñecidos. As pinturas rupestres atopadas en moitas rexións avalan a idea de que África é "O BERCE DA HUMANIDADE".

Antes da época de ouro da África negra, xurdiron os grandes reinos e imperios africanos. Debemos lembrar que moito antes, o deserto máis extenso do mundo estaba moi verde, ata que uns cambios climáticos desastrosos devastaron o espazo.

Despois, o Sahara volveu a reverdecer antes de quedar definitivamente desértico. Isto último permitiu que o Nilo adquirise un protagonismo económico que permitiu á aristocracia Exipcia, que era negra, ser o que é hoxe, o Exipto dos Faraóns.

Durante trescentos anos África sufriu a barbarie máis terrible da historia dos seres humanos: "A ESCRAVITUD", (século XVI).

Cómpre lembrar que foi despois da conferencia de Berlín (1884-1885) cando os europeos repartiron definitivamente os países africanos enganándoos cunha posible descolonización e independencia que, a meirande parte deles, aínda seguen a agardar.

A EXPOSICIÓN

Durante séculos a diversidade e a calidade da artesanía africana foron desconocidas no mundo en xeral. Hoxe o descoñecemento crece para moitos, debido á súa pertenza ó mundo dos tesouros segredos que hai que descubrir.

"A Outra Cara de África" pretende amosar aspectos moi importantes na vida da cultura de África, a través de instrumentos rituais, obxectos de culto, como as MÁSCARAS que se diferencian por as súas formas, as súas dimensións, e o material de fabricación. Existen máscaras de trazos aterradores, naturalistas, de animais etc., as más coñecidas son as máscaras Dógon. Cando un bailarín usa unha máscara pode transformarse na súa esencia, con poderes sobrenaturais.

As personaxes más importantes na sociedade Africana soen representarse polas ESTATUAS. A figura do antergo más común destas: reis, guerreiros, notables figuras culturais, representan unha asociación determinada que ten certos ritos. As estatuas reais de Kuba (R.D.CONGO) as Makonde de TANZANIA, MOZAMBIQUE, as Oni dos Ifé, as Yoruba de (NIXERIA) etc. A maioría están feitas de madeira, de arxila, de metal, inclusive de marfil.

A estatua máis antiga do mundo atópase en África, no museo do CAIRO. É o sarcófago de TUTANKAMON. Nesta mítica terra onde gran parte da humanidade permanece eterna: papiro, pirámides, esfinxe, vasos canopos, cadeira de trono, etc., recórdannolo.

Existe tamén artesanía doméstica, da que se fabrican utensilios domésticos baseados no que a natureza ofrece: teas de algodón, coiros, cabazas decoradas e de formas diferentes, xogos como o das sementes chamado "wori", tallos...

Todo xira ao redor do ser humano: as cores, os vestidos e as súas diferentes formas, os colares de esposas, de adolescentes, de guerreiros, diademas de recen casadas, etc. que desvelan a identidade de quen as leva.

Moitos obxectos están relacionados con poderes particulares que inflúen sobre o que os leva: os amuletos da sorte, pezas de adiviñación, o escaravello sagrado, etc. Existe tamén a "maxia negra" que reside no espírito da estatua que non é divinidade. Isto, que pode ter un fin daniño mediante certos rituais, pódese usar tamén para un bo propósito e transformarse nunha "boa menciña".

A figura relixiosa está presente, xente que loitou durante toda a súa vida pola expansión do Islam e contra a ocupación do seu país polo colonizador (Qadriya, Layen, Tidjania, Muridismo).

Variedades de instrumentos musicais de grupos diferentes son de importancia capital para o africano; existen de percusión, de corda, de membraña, de vento. Tócanse cun toque de clase artístico: Djembés, frauta, kora, pandeireta, xilófono, sanza, cabaza como instrumento de resonancia e moitos máis.

Moitas veces en África son os propios nenos os que se fabrican os seus xoguetes cuns medios moi sinxelos.

A fantasía déixase ver nuns cadros de area que reflicten a vida cotiá da sociedade Africana.

CONCLUSIÓN

Coa mostra "A outra cara de África", quérrese compartir a riqueza cultural dun pobo, a súa permanente ambigüidade que é a imaxe da súa verdadeira vida. Ao mesmo tempo, preténdese que a arte africana non se vexa só dende unha concepción occidental; por iso é preciso aplicar aquel consello de amigo africano que di "non se pode xulgar cunha mentalidade occidental, unha creación africana".

Por último, resaltar a importancia que ten dar a coñecer o continente africano, para descubrir modelos de vida, de pensamentos e de accións, de gran ensinanza.

*Ibrahima Niang.
Responsable da mostra.*

“A outra cara de África”

Do 31 de marzo ao 28 de xuño de 2015

Verbum - Casa das Palabras. Samil. Vigo

Martes a venres de 17.00 a 20.00 h. Sábados, domingos e festivos de 12.00 a 14.00 h.

Pechado todos os luns

PROGRAMA DE DIVULGACIÓN

A exposición conta cun programa de visitas guiadas a cargo do responsable da mostra D. Ibrahima Niang.

PERÍODO VISITAS

Do 7 de abril ao 18 de xuño (visitas guiadas) e do 2 de abril ao 28 de xuño (visitas sen reserva).

MODALIDADES

- VISITAS PARA GRUPOS: todos os martes e xoves ás 10.30 e 12 h. (máximo 30 persoas/grupo), previa reserva no Servizo de Atención ao Cidadán: teléfonos 010 e 986810260.

- VISITA SEN RESERVA, ata completar aforo: martes a venres ás 18 h.
Sábados, domingos e festivos ás 12.30 h. Luns pechado.

DURACIÓN DA VISITA: 60 minutos aproximadamente.

O programa é completamente gratuito ata completar aforo.

Máis información: www.vigocultura.org

